

Trav

OG GALOPP-NYTT

TORSDAG 21. FEBRUAR 2013 • NR 16 • 65. ÅRGANG

PRIS KR 50

VM-favoritt og traventusiast

– Jeg tar normalt ikke telefoner under VM, men da TGN ringte så måtte jeg bare svare, sier NM-vinneren og Norges kanskje heteste VM-favoritt på dagens sprintdistanse i Val di Fiemme.

SIDE 3

Foto: Håkon Mosvold Larsen/NTD Scanpix

Mini mot Meyer'n

SIDE 13-15

Foto: Knut Jørgen Totland

Eksperttips

Bjerke lørdag	V75 22
Sørlandet søndag	DD 32
Leangen mandag	V65 35
Bjerke tirsdag	Lunsj 38
Momarken tirsdag	V65 40

Giftig avfall truer hester

I Frankrike har myndighetene tillatt en søppelfylling midt i oppdretter-distriktet.

SIDE 6

Tromsværing jager kongens pokal

Myr Faksen er brennaktuell i kongepokalen lørdag. Vi har besøkt ham i Troms.

SIDE 18-21

TGN-foto/KK

Terapeuten fra Troms

BRØSTADBOTN: Myr Faksen drar slagpasienter i frisk luft. Vanskeligstilte unger bruker ham på ridetur og han er en viktig brikke for ungdom i arbeidspraksis. Her får du møte hele gjengen på Mellem gård, med matmor Tone Merete Pettersen i spissen.

Velkommen til oss på Mellem gård!

Alle foto: TGN-foto/KK

Myr Faksen leker seg i luftegården sammen med 3-åringene Kolnes Jo og Kolnes Kasper. I bakgrunnen tøffer Hurtigruta forbi på vei til Tromsø.

KRISTINE KIHLE

kristine@tgn.no

– Vi må bare innom Mattilsynet og hente grensepapirene, sier Tone Merete Pettersen og flirer litt.

46-åringen ratter kassebilen ut fra Bardufoss lufthavn der hun har plukket opp TGNs utsendte. I baksetet ligger det et ridehodelag, brett med egg og ei tom melkeflaske! Det er en god forklaring på alt, så følg med. Allerede nå forstår vi at dama bak fjorårets mesttjente kalde 3-åring har mange jern i ilden. Flyplassen ligger ikke mer enn 40 minutter fra Mellem gård i Dyrøy kommune i Troms. Nærmere bestemt i Brøstadbotn. Det er ikke mange dagene til Tone setter kursen mot hovedstaden. Når dette bladet kommer i salg to dager før Kongepokalen er Myr Faksen allerede innlosjert på treningssenteret på Nannestad. Grytidlig mandag morgen starter turen sørover. Det var faktisk avreise før innmeldingsfristen til løpet gikk ut.

– Det er spesielt...

– Det blir lange reiser når vi bor som vi gjør, men det er vi vant med. Jeg reiser til Dannero mandag og overnatter der før jeg fortsetter turen til Nannestad på tirsdag. Det er derfor vi trenger papirer fra Mattilsynet, forklarer hun og legger til:

– Selv om det er lenger å kjøre om Sverige, er det mye bedre veier på andre siden av grensa. Det er nesten ikke svinger, så reisetiden blir derfor den samme.

170 mil er det snakk om, bare for å ha sagt det. Det tilsvarer omtrent seks turer fra Bjerke travbane til Sørlandets travpark i Kristiansand...

TO LEKEMERATER

Mellem gård ligger rett ved Solbergfjorden, omkranset av snødekte fjelltopper. Det er vakkert. Børingen (1073 moh) troner bak gården. Blå himmel og sol legger ikke akkurat noen demper på idyllen da vi ankommer bruket.

– Snøen kom ikke før godt ut i det nye året. Det er først nå det er blitt skikkelig vinter og treningsoppleget mitt ble forskjøvet på grunn av det. Det er mye tyngre å skritte i snøen enn på barfrosken, forklarer Tone og legger til:

– Den siste måneden har vi fått trent godt, men jeg er redd for at han skal være litt for tung i kroppen. Jeg skulle ønske det hadde vært en måned til fram til Kongepokalen...

Hun rister litt på hodet, mens hovedpersonen tar det hele med knusende ro. Han rusler rundt i luftegården sammen med to 3-årshingster. Det er såvidt han gidder å se bort mot fotografen som entusiastisk vil forevige ham sammen med to hingster i samme luftegård.

– Da vi slapp dem ut i dag tidlig var de ikke like rolige. Det blir noen «fartsstriper» av at de går sammen, men jeg er villig til å betale prisen. Det kommer mye godt ut av at de får gå sammen. De både trives med det og blir utrolig fine å håndtere.

FOSTEMOR OG JOBBTRENER

Tone har invitert hele stallgjengen på lunsj. Det vil si at det er Tones datter Marie som disker opp. 11-åringen er over middels hesteinteressert og har selv ordnet seg fri fra skolen for å være med på fotoshoot med TGN. Senere skal vi se at hun har et godt håndlag med alle dyrene på gården. Her er det nemlig ikke bare hester. Det er 200 villsauer, katter, kaniner og fjærkre i ulik størrelse og fargedrakt. Rundt lunsjbordet sitter

det tre jenter i 20-årene. Stina, Lovise og Jeanette jobber på gården. De har arbeidspraksis her og er en vesentlig del av drifta. Jeanette har vært her i to omganger. Første

gang var sommeren 2008. Før jul fikk hun fast jobb.

– Jeg var dårlig på skolen. Det passet ikke meg og jeg kom aldri lenger enn ungdomsskolen. Arbeidspraksis her har derfor betydd mye. Tone og mannen Børre er helt spesielle mennesker. Da jeg flyttet tilbake med en sønn i fjor sommer var jeg glad for at jeg kunne komme tilbake hit. Da jeg ble tilbudt jobb, kunne jeg ikke si nei, sier hun.

Stina hadde ikke drevet med hest før hun kom hit for fire år siden. Nå er hun oppasser for Myr Faksen. Sammen med Lovise bor hun også på gården. Tro ikke at det stopper med disse tre jentene. Annenhver helg fylles gården opp med 15 til 20 barn og ungdommer som kommer på bondegårdsweekend...

BONDEGÅRDSFERIE

Tone bruker gårdslivet og hestene til å aktivisere ungdommen. Dette er et tilbud fritt for internett, tv og mobiltelefon – og de unge elsker det. Hun samarbeider med kommuner fra Saltdal i sør til Tromsø i nord. I 2008 fikk hun og mannen bygdeutviklingsprisen for Troms for sin store og målrettede innsats for barn og unge som også har ført til at gården er en bedrift i vekst. Hver sommer arrangerer de bondegårdsferier med fjell og fjord med fiske i tillegg til hesterelaterte aktiviteter. Myr Faksen er med.

– Han går midt i rekka sammen med fem andre hester. Han bryr seg ikke noe om å ha unger på ryggen, sier Tone.

For undertegnede, som har mer enn nok med en 7-åring, er det vanskelig å forstå hva denne dama er laget av.

– Jeg er stolt av det vi har klart å få til. Børre hjelper til med drifta på gården når han er hjemme. Det gjør det langt lettere, så han fortjener skryt. Samtidig har

FAKTA:

Navn: Tone Merete Pettersen.

Alder: 46.

Sivilstatus: Gift med Børre Ertzaas. Barna Marie (11), Martin (10) og Petter (8). Fosterbarna Massa (18) og Maja (12).

Yrke: Gårdbruker med inn på tunet. Familien er statlig fosterhjem.

Hester på stallen: *Løpshester:* Mellem Røver'n (7), Myr Knekten (5), Åstas Elin (5), Myr Faksen (4), Moejerven (4), Kolnes Jo (3) og Kolnes Kasper (3). *Unghester:* Mellem Saga (2), Frøyu Ole (1) og Mellem Viktor (1).

Avlshopper: Virvelvinda er drektig med Järvsö-viking. Det er også Brunrappa, mens hennes datter Mellem Rappa er drektig med Dotterud Teddy. Sistnevnte vil få et avkom som er linjeavlet på Rigel Jo. I tillegg er 17 år gamle Norigo (rek 27.7/grl 353 300 kroner) «still going strong» som kjøre- og ridehest. Islandshestene Sindri og Ronja gjør at det totalt er 16 hester på gården.

Motto: Å komme sammen er begynnelsen. Å holde sammen er framskritt. Å arbeide sammen er suksess.

SMARTE DRIKKEKAR som er koblet til vannledningen på gården. – Det er litt styr å få det til, men det er verdt hver krone. Det gir hestene fri tilgang på lunkent vann ute, selv på vinteren, og sparer oss for mye jobb, forteller Tone. Drikkekarene er 60 cm høye, så det er ikke noe problem i forhold til snø. Tone sitt råd er å investere i dem som har stålkant. De blir ikke tygd i stykker og holder desto lenger. Med lunkent vann i luftegårdene kan hestene gå mer ute. Det er heller ikke noe problem med fri tilgang på høy.

jeg mye god hjelp fra disse jentene, sier hun og ser bort på Jeanette, Stina og Lovise.

Til uka kommer det en nye jente som har fått tilbudet gjennom NAV.

– Jeg kunne ikke hatt så mye hest, om jeg ikke hadde fått såpass med hjelp, sier hun mens hun hopper i varmedressen.

16 hester er det på gården. Myr Faksen skal ut å trene og vi må benytte oss av sola så lenge den er oppe. Klokka har passert tolv og vi har ikke mer en knappe to timer på oss!

– ELSKER Å TRENE HEST

Tone har plukket inn sin store stjerne fra lufttegården. Han ruver ikke akkurat over bakken. Da han fikk kåringsbrevet i fjor høst ble han målt 1.48.5 på manken.

– Han er et bevis på at det ikke er størrelsen det kommer an på. Han er den minste hesten på bruket, men den som har tjent absolutt mest penger, stadfester Lovise.

– Vi trener nesten alltid flere sammen. Hestene liker det, så dette er ikke noe uvanlig syn, forteller Tone mens gjengen gjør seg klar på en lang rekke.

– Jeg er redd for at han er for tung i kroppen. Vi har kun vært en gang i Harstad. Da fikk han to jobb i 1.40-fart. Det fungerte veldig bra, men likevel...

– Går alt etter planen blir det et hurtigarbeid på Nannestad eller Bjerke før løpet. Det får holde, sier Tone og smatter i gang Myr Faksen.

– Dette er så visst ikke et hvilehem. Verken for to eller firbeinte...

– Jeg elsker å trene hest. Jeg kunne faktisk gjort det hele dagen! Vi har et motto når vi er ute og trener. Det er: «Denne skal til Kriteriet og Derby». Da blir det så mye morsomere. Og så må du se deg rundt. Jeg kunne ikke tenkt meg å bo noe annet sted, legger hun til.

MYE MENGDE, LITE FART

Treningsmulighetene rundt gården er mange. Enten man bruker vogn eller sal. TGNs utsendte henger seg på rundturen i den fire til fem kilometer lang kultur-

Mellem gård ligger vakker til mellom Solbergfjorden og Børingen som troner 1073 meter over havet.

stien som har fått midler fra det offentlige. En elg ligger og tygger drøv rett ved treningsløypa, uten at den føler seg forstyrret av de fem hestene som kommer pesende. Det krever godt trente muskler å dra roadcarten opp. Like heftig er det å holde igjen vogna nedover. Myr Faksen fører an med «halve» stallen på rygg. Det er på denne måten han har ladet opp etter at snøen kom. Seks dager i uka. Tro ikke at han har fri den siste dagen i uka. Da går han nemlig på ei tredemølle.

– Merker jeg at han blir trøtt og humøret blir borte, så får han en dag fri. Det er sjelden at det er noe problem. Jeg liker å gi hestene mye mengdetrening. Vi jogger endel, men ikke under tre minutter fart. De blir sterke av det og da kommer farten etter. Intervalltrening er ikke noe jeg praktiserer i det hele tatt. Han sprang da 1.27 i fjor. Det holder med lange turer, enten i vogn eller klatreturer under sal.

– Myr Faksen er en utrolig artig hest. Han er barnslig den ene dagen. Da kan han oppføre seg som en

utemt 2-åring. Den neste dagen er han snill som en gammel gårdshest, beskriver hun.

FORTID «PÅ» BJERKE

Tone er ingen nybegynner. Interessen for hest kom allerede i 8-9-års alderen da hun var i stallen til avdøde Kjell Carlsen i Bodø der hun kommer fra.

– Etter ungdomsskolen begynte jeg på landbruksskolen. Jeg fikk meg en avdanket varmblodshest som het New Scott gjennom Lisen Børke fra Harestua. Han hadde vært bra og hadde tjent over 400 000 kroner før jeg fikk ham. Jeg brukte ham som hobbyhest. Etter to år på landbruksskolen, hvor ett år var på gartnerlinja, gikk jeg to år på skogskole. Da jeg var ferdig ble jeg tilbudt sommerjobb av Lisen. Det var så moro at da sommeren var over hadde jeg lyst til å fortsette. Jeg fikk jobb hos Arne Hegna i ett år, men ble i Nittedal i fem-seks år fordi jeg fikk tilbud om å overta stallen hans på Lønsvoll gård. Jeg hadde hester som Fosen Troll, Pålmi, Lønsvollsvarten og Rokne Lill. Alle gjorde det bra, og spesialiteten min var eldre hester som var sluttkjørt, minnes Tone.

I 1994 stod hun ved et veiskille. Skulle hun forbli sørpå eller flytte nordover der hun hadde mulighet til å overta sommerstedet til familien i Brøstadbotn? Tone tok sats og reiste hjem. Hun kvittet seg med løpshestene, for det var altfor langt å ha løpshester så langt nord...

– JEG ER FØDT STRESSET

– Jeg har alltid drømt å drive gård, så jeg begynte med kjøttfe og beholdt noen avlshopper. I fire-fem år drev jeg gården alene. Så kom Børre inn i bildet. Mannen er veterinær og har spesialisert seg på fostertelling på sau. Han er borte på jobb – i to måneder! Tone styrer tre unger, to fosterbarn og ungdommer i arbeidspraksis. Hun trener hester, tar imot lam fra 200 villsauser og plukker egg fra 200 høner som hun kjører ut til blant annet bygdas gamle hjem.

– Jeg er født stresset og liker å ha mye å gjøre. Jeg får ikke overskudd av å sitte i sofaen, sier hun i et forsøk på å forsvare de mange gjøremålene.

Lunsj er et av dagens høydepunkter i stallen. Fra venstre: Tone, Jeanette, Stina, Lovise og Dag.

Myr Faksen har god helse. Tone behandler ham selv med magneter og laser. I tillegg til at Lise Mellingen som er equiterapeut behandler ham en gang i måneden.

Tone har sengeplass til 20 og tar imot en bøling ungdommer annenhver helg som får oppleve bondegårdslivet. Hvert rom har sitt dyr malt på veggen. Vi besøkte selvfølgelig rommet til hesten.

Framtiden er reddet! Marie har fått halve åringshingsten Mellem Viktor av mamma. 11-åringen er fast bestemt på at hun eier hodet – og hun har allerede begynt å tomkjøre på egenhånd. Her sammen med Frøyu Ole som Jeanette tomkjører.

Selvhøytidelig er hun såvisst ikke. Tilbake til nåtida. Da ungene vokste til, meldte suget etter løpshest seg igjen.

– Mellem Røver'n og Torden Rapp var de to første løpshestene på gården. Begge var lovende. Røver'n har vi fortsatt, men han sliter med et gaffelbånd som han har slått opp igjen to ganger. Han får ett forsøk til. Torden Rapp var en av favorittene til å vinne det svenske Derby etter at han vant sin kvalifisering med sju lengder. Noe så stort har jeg aldri opplevd. Det var så moro! Det var da vi bestemte oss for å satse på unghester, sier Tone.

TO I HVER ÅRGANG

Historien om Torden Rapp fikk en brutal slutt. Han hadde akkurat kommet hjem til Brøstadbotn etter å ha vært innom både Kjell Teigen, Geir Flåten og Jan Martin Bjerring da han fikk kolikk og døde.

– Jeg har nesten ikke vært borti hester med alvorlig kolikk, så det var tøft og utrolig trist, legger Tone til.

Å miste Torden Rapp la ingen demper på ungdomsatsingen. Hun kjører Høgstad-taktikken med to hester som kan sparres mot hverandre i årgangen.

– *Hvordan fant du Myr Faksen?*

– Jeg hadde så lyst på et avkom etter Åsajerven. Han er en av de beste når han er på topp. Han produserer ursterke avkom og hestene går alle distanser. Det var bare det at det var ingen Åsajerven-avkom som stod til salgs. Jeg ringte til og med Ola Martin Aasen (eier av Åsajerven, red ann) for å høre om han visste om noen. En stund senere dukket det opp en annonse i Trav og Galopp-Nytt. Jeg fikk oversendt noen bilder og kjøpte Myr Faksen ut fra det. Samtidig kjøpte vi Moejerven (e Järvsöfaks). Det var egentlig han som tegnet til å bli den beste. Det som skjedde var at han stagnerte, mens Myr Faksen fortsatte å utvikle seg.

Hvor mange hingster kan stå slik? Myr Faksen til venstre lar seg ikke irritere over at 3-års hingsten Kolnes Jo er nærgående ved binderekkja. De er jo kamerater i luftgården!

LASER OG DRESSURTRENING

Resten av historien kjenner vi etter hvert ganske godt. Myr Faksen kom som en virvelvind og ble toer i både det svenske og norske Kriteriet. På tampen av sesongen vant han både EC Koren Lunds minneløp på Klosterskogen og Høstfinalen på Drammen. Da i regi Kjetil Helgestad. Tone satt nemlig hjemme med et operert kne.

– Jeg vil helst trene selv. Det er jo det som er moro. Kjetil gjorde en veldig god jobb, så det ble en bra avslutning på året. I år har vi leid oss en boks på treningssteneret på Nannestad som vi kan reise ned til. Turene er høydepunktet. Det er husmorferien min. Jentene på stallen får være med på rundgang.

– *Hvordan er det forresten med helsa til Myr Faksen?*

– Lise Mellingen er utdannet equiterapeut. Hun kommer fast en gang i måneden og går over alle hestene. I tillegg har jeg tatt laserkurs, så jeg behandlet ham med det innimellom. Vi bruker også magnettepper. Ved en tilfældighet begynte vi å ri dressur på ham i fjor i forbindelse med oppholdet vi hadde på Dannero. Han ble så myk og fin av det, at det har jeg fortsatt med foran de store løpene. Før Kongepokalen har han vært i ridehuset her på Nordnorsk Hestesenter på Bardufoss. Renee Sandersen red på ham da vi var på Nannestad i fjor. Det har fungert veldig fint, så vi fortsetter med det i år, konstaterer fru Pettersen.

Hun er mye mer snakkesalig på hestens vegne, enn seg selv.

LIKER Å VINNE

Lørdag er det Kongepokalen som gjelder, men først skal den spreke trebarnsmoren ta imot et titalls unger til bondegårdsweekend. Og 62-årige Dag som er rammet av slag. Han elsker å være på Mellem gård. Her får han både ri og kjøre. Myr Faksen også. Det har vært en del av opplæringa mot Kongepokalen.

– Dag viser en enorm glede ved å være her, og tenk deg ungdommer som aldri har mestret noe, også kommer til opp på hesteryggen og klarer å ri. Det gir meg drivkraft til å fortsette å stå på. Dette arbeidet er meningsfylt, sier Tone før vi drar samtalen over til Kongepokalen igjen.

– *Hvilke ambisjoner har du egentlig?*

– Jeg liker å vinne. Det har jeg alltid gjort, bare jeg slipper å være med til seremoniplass... Men det er ikke nå det gjelder. Det er Derby som er det store målet, men formkurven til Myr Faksen er stigende. Jeg gleder meg til turen. Det blir steika artig. Jeg skiter i avstandene. Myr Faksen står og sover på hengeren, så det er ikke noe problem. I bilen sitter jeg og tenker og kjører løpet opp og opp igjen. Tenk hvor mange som gjør det, og så blir det nesten aldri som man tror...

Tone Merete Pettersen flirer og legger til:

– Spenningen får ikke noen tatt fra meg. Den varer hele veien til Oslo, og så får jeg heller reise skuffet hjem. Det er jo bare snakk om 170 mil...

Og hva gjør vel det, når det venter både barn, ungdommer og gamle som finner mening i livet på Mellem gård?

SAUENE bor på møkkadynga til hestene gjennom vinteren. Det fungerer utmerket. Sauene som er av rasen villsau spiser nemlig opp hørestene etter hestene, samtidig som de trækker ned snøen slik at det er enkelt å tømme møkka på dynga. Det er mye flis i møkkaheugen. Til tross for at det ikke er mer enn ni bokser i stallen, går det med 100 000 kroner i flis i året. Tone elsker flis! Til tross for at det er gummimatter i alle hesteboksene er det et tykt lag med flis oppå mattene. Om sommeren blir møkka fra dynga kjørt ut på kulturstien som hestene blir trent på. Flisa blir liggende som et tynt lag og gir ifølge Tone et fantastisk underlag for hestebeina. Møkka fungerer som gjødsel slik at det kommer mye gras i stien. – Det er mye positivt med villsauen. De er med og holder stien og kulturlandskapet nede. Siden de går på møkkadynga har vi god oversikt over sauene og de blir fort tamme. Det er spesielt lønnsomt under lamminga. Vi har 200 sauer og om våren kommer det mange barnehager hit og koser med de nye lammene.

Det er ikke alle som har fotballspill stående i stallen. På Mellem gård går det mellom møkkamåking og fotballspill.

... og hvem har slike hengende i stallen? Det må kun være på Mellem gård!

VISSTE DU AT...

... Tone Merete har to år på skogskole? Favorittfaget var å hogge tømmer! Kunnskapen sitter i fingrene. Det er mye utmark under Mellem gård og vedsalg er en av mange inntektskilder på gården.

... Tone Merete har bestemt seg for å ha to i hver årgang? På Forus-auksjonen i fjor var hun egentlig på venninne-tur, og så endte hun opp med å kjøpe tre stykker! Hun hadde så lyst på en etter Klack Jo...

... Tone Merete har drevet avlsstasjon? Bicycle, Prakastian og Frøyding har alle stått til avlsstjeneste på Mellem gård som fortsatt er godkjent avlsstasjon. Myr Faksen ble kåret i fjor, men skal ikke benyttes i år.